

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

MEGEP

(MESLEKİ EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN
GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ)

EL SANATLARI TEKNOLOJİSİ

GÜMÜŞ KAZAZ ÖRÜCÜLÜĞÜNDE ÜRÜN OLUŞTURMA

ANKARA 2008

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 02.06.2006 tarih ve 269 sayılı Kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 42 alan ve 192 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğretim materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılması önerilen değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere internet üzerinden ulaşılabilirler.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. FARKLI TEKNİKLERİ BİRLEŞTİRME.....	3
1.1. Balıksırtı, Sürgü, Top ve Ajur Tekniklerini Birleştirme	3
UYGULAMA FAALİYETİ	5
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	24
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	25
2. ÜRÜN TASARIMI	25
2.1. Tasarımı	25
UYGULAMA FAALİYETİ	28
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	38
MODÜL DEĞERLENDİRME	39
CEVAP ANAHTARLARI.....	43
KAYNAKÇA	44

AÇIKLAMALAR

KOD	215ESB462
ALAN	El Sanatları Teknolojisi
DAL/MESLEK	Dekoratif El Sanatları
MODÜLÜN ADI	Gümüş Kazaz Örücülüğünde Ürün Oluşturma
MODÜLÜN TANIMI	Tekniğe ve yöreselliğe uygun Gümüş kazaz örücülüğünde ürün oluşturma konularının verildiği öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/32
ÖN KOŞUL	Ajur Tekniği modülünü almış olmak
YETERLİK	Gümüş kazaz örücülüğünde ürün oluşturmayı yapmak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Uygun ortam ve araç gereç hazırlandığında, yöreselliğe uygun gümüş kazaz örücülüğünde ürün oluşturabileceksiniz. Amaçlar 1. Tekniğine uygun olarak, hazırlanmış olan Balıksırtı, Sürgü, Top ve Ajuru birleştirerek ürün oluşturabileceksiniz. 2. Tekniğine uygun olarak, ürün tasarımı yapabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Atölye ortamı, aydınlık ve geniş ortam Donanım: 33 adet orta boy top, 6 adet büyük top, makas,beyaz renk naylon iplik, İğne, bal mumu, 3 adet gümüş boncuk(güverse), 1 adet dörtlü ajur, 3 adet ikili ajur, 4 adet uzun sürgü, 2 adet kısa sürgü, 3 adet püskül için balıksırtı(zincir), 32cm balıksırtı(zincir)
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modül faaliyetlerinin sonunda öğrenci kazandığı becerileri ölçebilecektir. Modülün sonunda öğrencinin kazandığı yeterlikler ölçülerek değerlendirilecektir. Derste Sınıf Geçme Yönetmeliği doğrultusunda ölçme ve değerlendirme yapılacaktır.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Gümüş kazaz örücülüğü Trabzon’da yapılan yöresel bir el sanatımızdır.1900’lü yıllardan günümüze kadar gelen ve yaşatılmaya çalışılan geleneksel el sanatlarımızdan biridir. Sadece Trabzon’da yapılan bu el sanatımızı halen birkaç kuyumcu atölyesi yapmakta ve ticareti ile uğraşmaktadır.

Trabzon Olgunlaşma Enstitüsü, P.K.S.O. ve K.M.L. de okul olarak gümüş kazaz örücülüğü pratik kursları açarak bu el sanatımızı öğretmekte ve tüm yurda, dünyaya tanıtarak yaşatmaya çalışmaktadır.

Gümüş kazaz örücülüğünde son olarak ürün oluşturma modülünü öğreneceksiniz. Beş modülün sonunda anlatılan bütün tekniklerin birleştirilip nasıl ürün haline getirileceğini göreceksiniz.

Gümüş kazaz örücülüğü tekniklerinin öğretilme aşamasında önce balıksırtı tekniği öğretilir. Sonra sırasıyla sürgü, top, ajur örgüleri ve teknikleri birleştirerek ürün oluşturma gösterilir.

Bu modülün sonunda gümüş kazaz örücülüğünde ürün oluşturma aşamalarını, resimli ve yazılı açıklamaları ile birlikte öğreneceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında, tekniğe ve yöreselliğe uygun olarak gümüş kazaz örücülüğünde ürün oluşturmayı öğreneceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Gümüş kazaz örücülüğü yapan atölyelere giderek ürün oluşturma ile ilgili işlemleri araştırarak rapor hazırlayınız.
- Bilgilerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

1. FARKLI TEKNİKLERİ BİRLEŞTİRME

1.1. Balıksırtı, Sürgü, Top ve Ajur Tekniklerini Birleştirme

Gümüş kazaz örücülüğünde bütün teknikler birleştirilerek ürün haline getirilir. Teker teker tüm teknikler öğrenildikten sonra yapılacak ürünün önce tasarımı yapılır. Düşünülen model, taslak olarak kurşun kalemle kâğıt üzerine çizilir. Fakat birleştirme tekniklerini öğrenmemiş bir kişi için tasarım yapmak sınırlayıcı bir etkidir. Bundan dolayı da modeli belirlenmiş bir klasik tespih yapımı ile bütün tekniklerin birleştirilmesini öğreneceksiniz. Eskiden kazaz tekniği, tespih (kamçı) püsküllerinde kullanılırdı.

Her üründe bütün teknikler kullanılmaz. Yapılacak ürünün tasarımına uygun gerekli teknikler ve malzemeler hazırlanır. Tespihte balıksırtı, kısa, uzun sürgü, top ve ajur tekniklerini kullanabiliriz. Böylece bütün tekniklerin nasıl birleştirildiğini görerek öğrenecek ve her türlü ürünü tasarlayıp yapabileceksiniz. Tespihte kullanılan boncuk yerine top tekniğini kullanılacaktır.

Yapılacak tespihin bütün malzemeleri hazırlanır. Balıksırtı(zincir) boyutu belirlenerek örülür. Orta boy plastik boncuk üzerine top tekniği yapılır. Kısa ve uzun sürgüler ve ajurlar da yapılarak mumlu naylon iplikle beraber iğneyle dikilerek birleştirme işlemi uygulanır. Topların altına süsleme amacıyla isteğe göre gümüş boncuk(güverse) ya da yarı değerli taşlar dikilir(Resim 1.1).

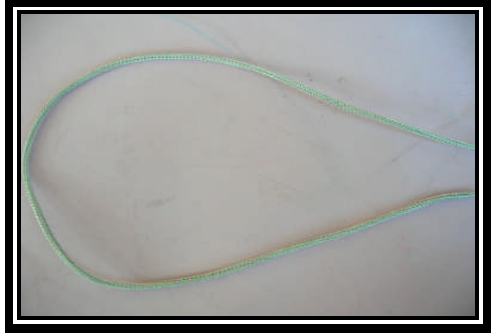
Resim 1.1: 33'lük tespih

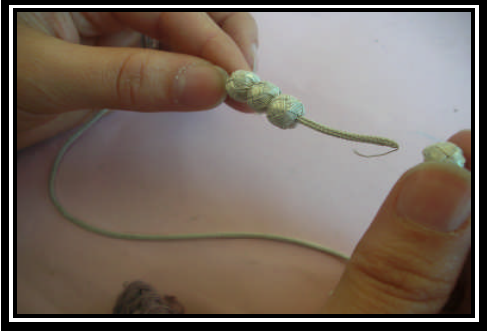
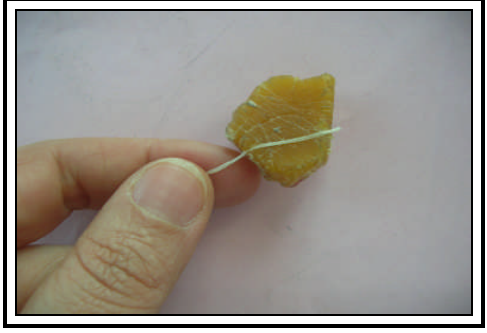
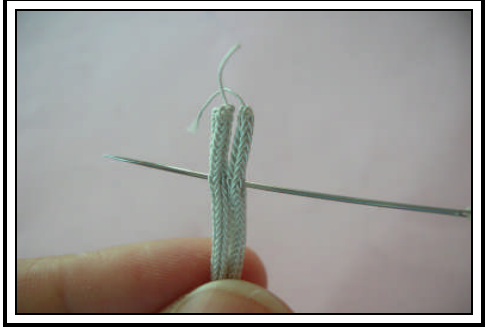
Kullanılan Araç Gereçler

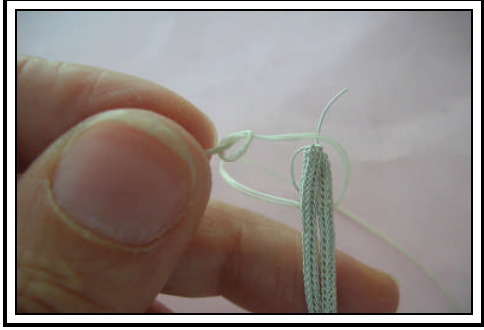
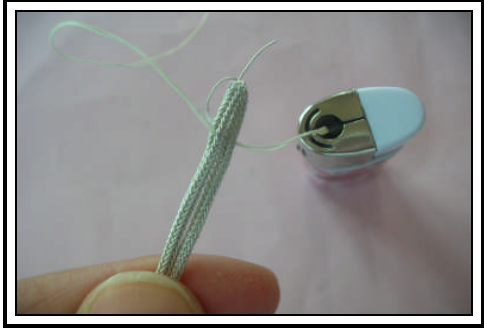
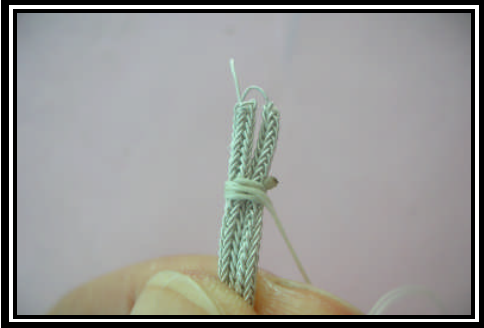
- 33 adet orta boy top
- 6 adet büyük top
- Makas
- Beyaz renk naylon iplik
- İğne
- Bal mumu
- 3 adet gümüş boncuk(güverse)
- 1 adet dörtlü ajur
- 3 adet ikili ajur
- 4 adet uzun sürgü
- 2 adet kısa sürgü
- 3adet püskül için balıksırtı(zincir)
- 32cm balıksırtı(zincir)(top geçirmek için)

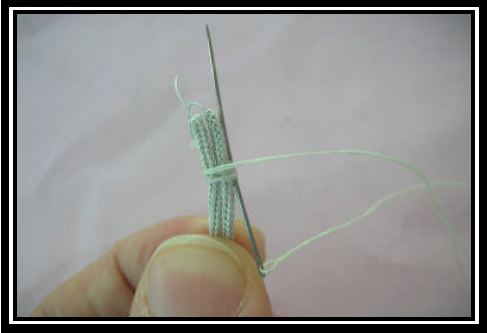
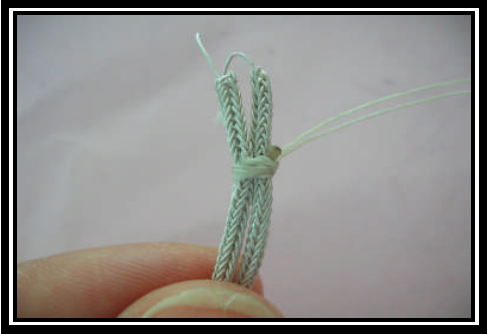
UYGULAMA FAALİYETİ

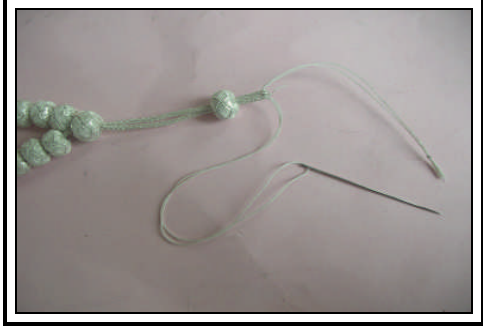
Yukarıda verilen araç gereçleri kullanarak yapmış olduğunuz top sürgü ve ajur tekniklerini birleştirerek klasik tespîh yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Bütün malzemeleri hazırlayarak çalışma masasının üstüne koyunuz.	 ➤ Önceki modüllerde yapmış olduğunuz teknikleri kullanabilirsiniz. ➤ Birleştirme işlemine başlamadan önce malzeme ve boncuk eksiklerinizi tamamlayınız.
➤ 32 cm balıksırtı(zincir) boyunda örünüz.	 ➤ Dikkatli çalışınız.

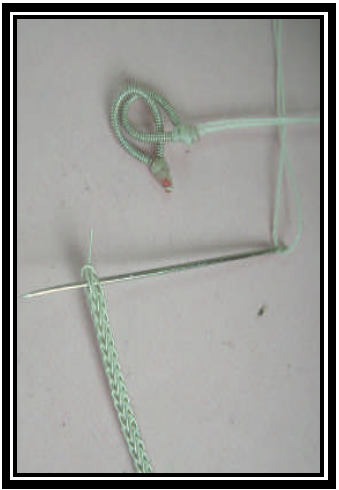
➤ 33 adet topu balıksırtı(zincir)üzerine geçiriniz.	 ➤ Topların aynı boyutta olmasına dikkat ediniz.
➤ Teknikleri dikmek için kullanılacak olan naylon ipliğin her yerini bal mumu ile mumlayınız.	 ➤ Bal mumunun naylon ipliğin her tarafına sürmeyi unutmayınız.
➤ İki kat naylon ipliği iğneden geçiriniz. İğneyi balıksırtının birleştirilmiş iki ucundan 4-5cm aşağıya geçiriniz.	 ➤ Balıksırtı zincirinin iki ucunu eşit şekilde birleştiriniz.

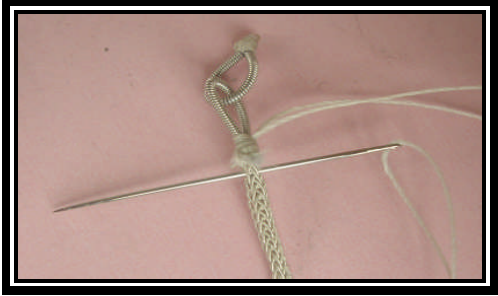
➤ İğneyi çekerek naylon ipliğin iki ucunu düğümleyiniz.	 ➤ Düğümü sağlam şekilde yapınız
➤ Düğümün açılmaması için çakmakla yakınız.	 ➤ Çakmağı kullanırken dikkatli olunuz.
➤ Naylon ipliği balıksırtı etrafında 3-4 kez sarınız.	 ➤ Naylon ipliği sıkıca sarınız

➤ İğneyi sarılan naylon ipliğin içinden geçiriniz.	 ➤ İğneyi naylon ipliğin tam içinden geçiriniz.
➤ İğneyi çekiniz.	 ➤ Naylon ipliği sıkıca çekiniz.
➤ Makasla ipliğin dibinden kesiniz.	 ➤ Makas kullanırken dikkatli olunuz.

➤ Naylon ipliğın üzerini bal mumu ile mumlayınız.	 ➤ Bal mumunu iyice sürünüz.
➤ Mumlanan yere balıksırtı(zincir)zerine geçirilmiş olan toplardan daha büyük bir top geçirip yerleştiriniz.	 ➤ Diğerk toplardan bir boy daha büyük bir top olmasına dikkat ediniz.
➤ Aynı boyutta ikinci topu da balıksırtı(zincir) zerindeki topun üstüne geçiriniz.	 ➤ Bu topun altına bal mumu sürmeyiniz.

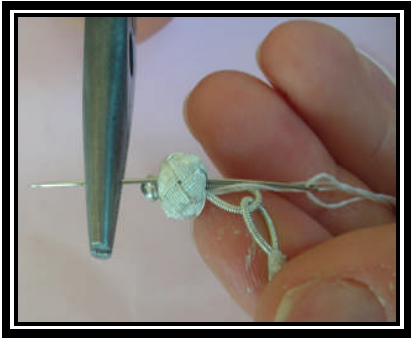
➤ Naylon iplikle balıksırtı(zincir) nın iki ucunu sıkıca dikişiz.	 ➤ Dikişin açılmaması için naylon ipliği iyice çekiniz.
➤ Balıksırtının birleştirilmiş iki ucunun etrafını naylon iplikle 2-3 kez sarınız.	 ➤ Naylon ipliği sağlam şekilde sarınız.
➤ Naylon ipliği çakmakla yakarak sabitleştiriniz.	 ➤ Naylon ipliği çakmakla yakarken ipliğin kopmamasına dikkat ediniz.

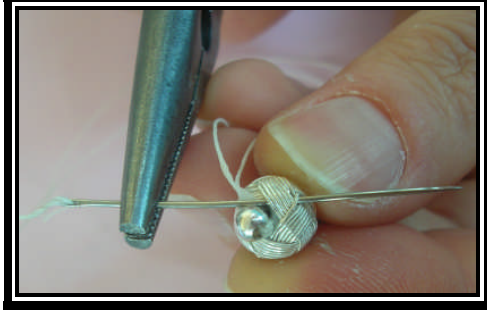
➤ Tespihin toplarının ve balıksırtı zincirinin dikilme işlemlerini tamamlayınız.	
➤ Tespihin püskülü için malzemeleri hazırlayınız.	
➤ Püskül için örülen balıksırtının ucuna ikili ajuru dikmek için iğneyi geçiriniz.	

➤ İğneyi ajurun içindeki naylon ipliğin içinden geçiriniz.	 ➤ Temiz ve düzenli çalışınız.
➤ Naylon ipliği ajurun etrafına 2-3 kez sarınız.	 ➤ Naylon ipliği sıkıca sarınız.
➤ İğneyi ajurun altındaki balıksırtı zincire geçiriniz.	 ➤ İğneyi balıksırtı zincirine geçirirken dikkatli olunuz.

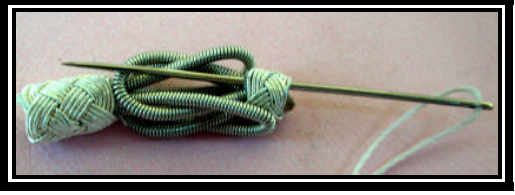
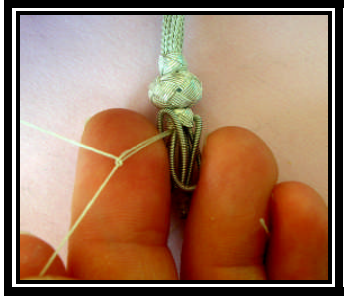
➤ Naylon ipliği makasla dibinden kesiniz.	 ➤ İplikleri keserken makas kullanınız.
➤ İşlemi bitiriniz.	
➤ Aynı işlemleri iki kere daha tekrar ederek tespih püskülü için üç adet yapınız.	

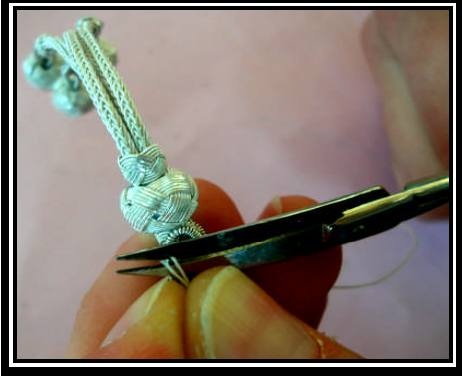
➤ Bal mumunu, ajurun naylon iplikle dikilmiş yerine sürünüz ve uzun sürgüyü balıksırtı zincirine geçiriniz.	 ➤ Bal mumunu uzun sürgüyü yapıştırıp sabitleştirmek için sürünüz.
➤ Uzun sürgüyü sürülen bal mumunun üzerine koyarak yerleştiriniz.	 ➤ Uzun sürgüyü düzgün yerleştiriniz.
➤ Aynı işlemleri diğer iki balıksırtı ve ajura da uygulayınız.	 ➤ Özenli ve dikkatli çalışınız.
➤ İğneyi ikili ajurun ucuna geçiriniz.	 ➤ İşlemleri sıra takip ederek uygulayınız.

➤ İğneyi topun içinden geçirerek çekiniz.	 ➤ Topu ajurun ucuna geçiriniz.
➤ Naylon ipliğe gümüş boncuk (güverse) geçirerek, iğneyi topun içinden sonra üst deliğinden geçiriniz.	 ➤ Topun altına süsleme yaparken gümüş boncuk(güverse)ya da yarı değerli taşlar kullanınız.
➤ İğneyi çekerken pense kullanınız.	 ➤ Pense ile çekerken gümüş ipliği zedelememeye özen gösteriniz.

➤ İğneyi pense ile topun üstündeki ipliklerin içinden geçiriniz.	 ➤ İğneyi gümüş ipliğin içinden geçirirken örgüyü zedelemeyiniz.
➤ Naylon ipliği makasla tam dibinden kesiniz.	 ➤ Kesilen iplik ucunun görüntü kirliliği yapmaması için keskin uçlu makas kullanınız. ➤ Püskülde üç adet topa aynı şekilde güverse dikerek işlemleri tamamlayınız.
➤ Üç adet balıksırtı zinciri birleştirerek iğneyle sağlam şekilde dikiş.	

➤ Üç tane balıksırtı zincirinin ucuna geçecek şekilde kısa sürgüyü geçiriniz.	 ➤ Kısa sürgüyü, içine üç tane balıksırtı girecek boyutta örerek hazırlayınız.
➤ Kısa sürgünün üzerine iğneyle topu geçiriniz.	 ➤ İğneyi elinize batırmayınız.
➤ Dörtlü ajurun bir ucuna uzun sürgüyü yerleştiriniz.	 ➤ Uzun sürgüyü düzgün yerleştiriniz.
➤ Dörtlü ajurun diğer ucuna kısa sürgüyü yerleştiriniz.	 ➤ Kısa sürgüyü düzgün yerleştiriniz.

➤ Püsküldeki naylon iplikli iğneyi dörtlü ajurdaki kısa sürgünün içinden geçiriniz ve ipliği çekiniz.	 ➤ İğneyi geçirirken zorlanırsanız pense kullanınız.
➤ İğneyi kısa sürgüden geri batırıp, topun ve alttaki balıksırtının ucundaki kısa sürgüden geçiriniz.	 ➤ Naylon ipliği sıkıca çekerek sağlam şekilde dikiş.
➤ İğneyi tekrar alttan yukarıya doğru, kısa sürgü, top ve kısa sürgüden geçiriniz.	 ➤ Bu işlemleri 3-4 kez tekrar ederek sağlam şekilde dikiş.
➤ İşlemlerin sonunda naylon ipliğe 2-3 düğüm atınız.	 ➤ Düğümü çok sıkı yapınız.

➤ Makasla naylon ipliğin dibinden kesiniz.	 ➤ Makasla keserken fazla iplik bırakmayınız.
➤ Püsküle dörtlü ajuru da dikerek işlemleri tamamlayınız.	 ➤ İşlemleri doğru yapınız.
➤ Tespihin ucuna büyük boy uzun sürgüyü geçiriniz.	 ➤ Uzun sürgüyü naylon ipliğe geçiriniz.

➤ Uzun sürgünün içine püsküldeki dörtlü ajuru geçiriniz.	 ➤ Püskülle toplu tespihi birleştiriniz.
➤ İğneyi uzun sürgünün içinden alttaki topa çıkarınız ve tekrar geri dönerek üstte uzun sürgünün bir iplik içinden geçirin.	 ➤ Bu işlemleri iki yukarı, iki aşağı gidip gelerek yapınız.
➤ Naylon ipliği işlem bittiğinde üç kez düğüm atarak sabitleyiniz.	 ➤ Düğümleri çok sıkı yapınız.

➤ Naylon ipliği makasla dibinden kesiniz.	
➤ Naylon ipliği çakmakla yakarak sabitleştiriniz ve tespihin bütün işlemlerini bitiriniz.	 ➤ Fazla kalan naylon iplikleri çakmakla yakarak sabitleştiriniz.
	

KONTROL LİSTESİ

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Muntazam şekilde 32 cm balıksırtı (zincir) ördünüz mü?		
2. 33 adet aynı boydaki topları balıksırtı (zincir) üzerine geçirdiniz mi?		
3. Teknikleri dikmek için kullanılacak olan naylon ipliğin her yerini bal mumu ile mumladınız mı?		
4. Mumlanmış naylon iplik ile balıksırtı zinciri birleştirdiniz mi?		
5. İplerin uçlarını sarılan ip içinden geçirip kısa keserek temizlediniz mi?		
6. Naylon ipliğin üzerini bal mumu ile mumladınız mı?		
7. Mumlanan yere, balıksırtı(zincir) üzerine geçirilmiş olan toplardan daha büyük bir top geçirip yerleştirdiniz mi?		
8. Aynı boyutta ikinci topu da balıksırtı (zincir) üzerindeki topun üstüne geçirdiniz mi?		
9. Püskül için örülen balıksırtının ucuna ikili ajuru diktiniz mi?		
10. Naylon ipliği makasla dibinden kestiniz mi?		
11. Aynı işlemleri iki kere daha tekrar ettiniz mi?		
12. İğneyi ikili ajurun ucuna geçirdiniz mi?		
13. İğneyi topun içinden geçirerek çektiniz mi?		
14. Naylon ipliğe gümüş boncuk (güverse) geçirerek, iğneyi topun içinden sonra üst deliğinden geçirdiniz mi?		
15. İğneyi çekerken pense kullandınız mı?		
16. Püskülde üç adet topa aynı şekilde güverse dikerek işlemleri tamamlayıp, üç adet balıksırtı zincirini birleştirerek, iğneyle sağlam şekilde diktiniz mi?		
17. Üç tane balıksırtı zincirinin ucuna geçecek şekilde kısa sürgüyü geçirdiniz mi?		
18. Kısa sürgünün üzerine iğneyle topu geçirdiniz mi?		
19. Dörtlü ajurun bir ucuna uzun sürgüyü yerleştirdiniz mi?		
20. Dörtlü ajurun diğer ucuna kısa sürgüyü yerleştirdiniz mi?		
21. İğneyi kısa sürgüden geri batırıp, topun ve alttaki balıksırtının ucundaki kısa sürgüden geçirdiniz mi?		

22. İğneyi tekrar alttan yukarıya doğru, kısa sürgü, top ve kısa sürgüden geçirdiniz mi?		
23. İşlemlerin sonunda naylon ipliğe 2-3 düğüm attınız mı?		
24. Makasla naylon ipliğin dibinden kestiniz mi?		
25. Püsküle dörtlü ajuru da dikerek işlemleri tamamladınız mı?		
26. Tespihin ucuna büyük boy uzun sürgüyü geçirdiniz mi?		
27. Uzun sürgünün içine püsküldeki dörtlü ajuru geçirdiniz mi?		
28. İğneyi uzun sürgünün içinden alttaki toptan çıkarıp tekrar geri dönerek üstte uzun sürgünün bir iplik içinden geçirdiniz mi?		
29. Naylon ipliği işlem bittiğinde üç kez düğüm atarak sabitlediniz mi?		
30. Naylon ipliği makasla dibinden kestiniz mi?		
31. Naylon ipliği çakmakla yakıp sabitleştirerek, tespihin bütün işlemlerini bitirdiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Uygulama faaliyetlerinde yapmış olduğunuz çalışmaları kontrol listesine göre değerlendiriniz.

Yapmış olduğunuz değerlendirme sonunda eksikliğiniz varsa, faaliyete dönerek ilgili konuyu tekrarlayınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyet sonunda kazandığınız bilgileri aşağıdaki soruları cevaplandırarak ölçünüz.

OBJEKTİF TESTLER (ÖLÇME SORULARI)

Aşağıdaki cümlelerde verilen bilgiler doğru ise (D) yanlış ise (Y) yazınız.

1. Ürün oluşturulurken önce tasarım yapılmalıdır.
2. Gümüş kazaz örücülüğünde ürün oluşturulurken kesinlikle bütün teknikler kullanılmalıdır.
3. Balıksırtı, sürgü, top ve ajur tekniklerinin dikilip birleştirilmesi, bütün ürün oluşturmalarında aynı şekildedir.
4. Bal mumu birleştirme işlemlerinde kullanılmaz.
5. Pense iğneyi geçirmede ve çekmede kullanılır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt yaşadığınız sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrar inceleyiniz

Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz diğer faaliyete geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler doğrultusunda, uygun atölye ortamı sağlandığında, ürün tasarımı yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Gümüş kazaz örücülüğü yapan atölyelere giderek ürün tasarımı işlemlerini araştırarak rapor hazırlayınız.
- Bilgilerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

2. ÜRÜN TASARIMI

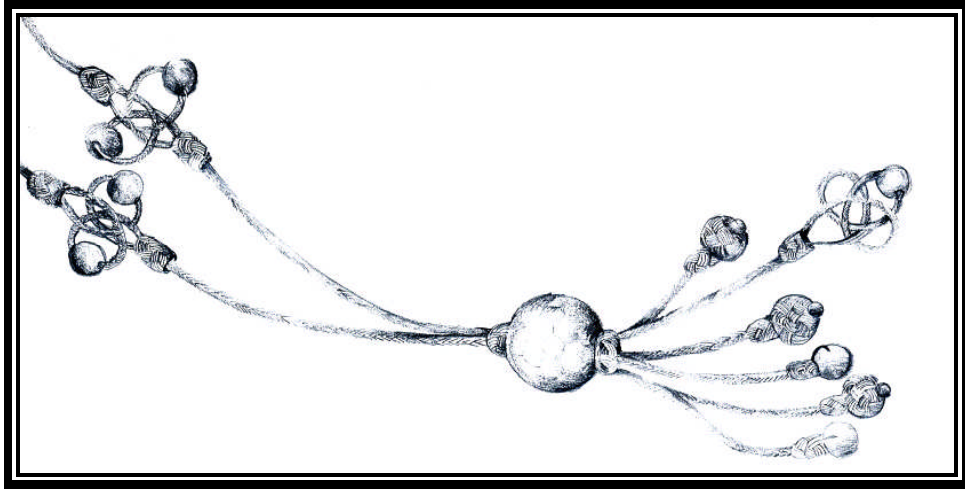
2.1. Tasarımı

Gümüş kazaz örücülüğünde bütün teknikler(balıksırtı, sürgü, top, ajur)öğrenilip, birleştirme işlemleri de yapıldıktan sonra artık her türlü ürün tasarımı yapılabilir. Küpe, kolye, bileklik, kol düğmesi, tespih vb. aksesuarlara çeşitli modellerde tasarımlar uygulanır.

Ürün tasarımı yapmak önemli bir konudur. Tasarım yapılmadan önce konuyu belirlemek gerekir. Bu konuda dergi, kitap ve çeşitli elektronik kaynaklar araştırılarak incelemeler yapılır. Bu faaliyette örnek olarak kolye tasarımı gösterilecektir. Tasarımda kullanılacak teknikler ve süsleme için yarı değerli taşlar belirlenir. Sonra dokulu resim kâğıdı üzerinde kurşun kalemle tasarlanan kolyenin detaylı çizimi yapılır. Çizim yapıldıktan sonra birleştirme işlemine başlanır(Resim 2.1)(Şekil 2.1)(Şekil 2.2)(Şekil 2.3).

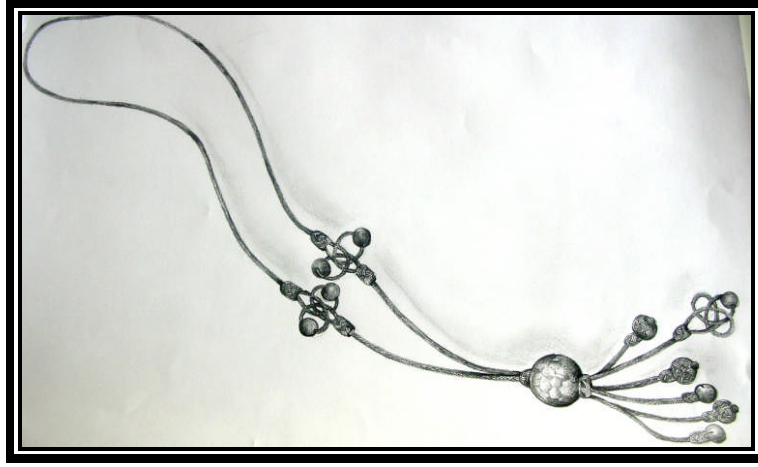
Resim 2.1: Tasarımı yapılmış kolye ve çizimi

Şekil 2.1: Kolyenin ucunda ve balıksırtı(zincir)üzerindeki tekniklerin çizimi

Şekil 2.2: Kolyenin ucunda kullanılan tekniklerin çizimi

Şekil 2.3: Kolyenin detaylı çizimi

Kullanılan Araç Gereçler

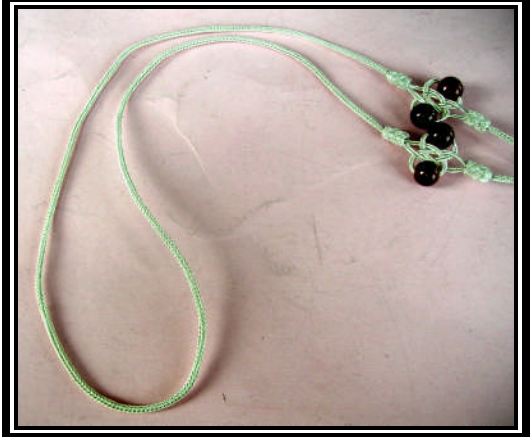
- İğne
- Naylon masura
- 10 adet yarı değerli taş(akik)
- 1 adet yarı değerli büyük taş(kolyenin ortasına koymak için)
- 3 adet Şemse(ajur tekniği ile)
- 3 adet top
- 6 adet çeşitli boyutlarda balıksırtı(zincir),kolye ucunda kullanmak için
- Bir adet 46cm,iki adet 9cm,iki adet 6cm,iki adet 5cm, bir adet 4cm,bir adet 3cm balıksırtı(zincir)
- 2 adet kısa sürgü
- 10 adet uzun sürgü
- Makas
- Balmumu
- Pense(yuvarlak burunlu)
- Çakmak

UYGULAMA FAALİYETİ

Ürün tasarımı için yukarıda verilen araç gereçleri hazırlayınız ve önerilerde belirtilen hususları da dikkate alarak işlem basamaklarını uygulayınız.

Kolye Tasarımı Oluşturma

İşlem basamakları	Öneriler
➤ Ürün tasarımı için kullanılacak bütün teknikleri ve malzemeleri hazırlayınız.	➤ Kolyenin ucundaki üç adet topu, ajur tekniği ile çalışılmış şemseyi, 3, 4,6cm boyutlarında örülmüş balıksırtı (zincir) üzerine diktiniz. ➤ Bu tekniklerin üzerine uzun sürgüleri yerleştirdiniz. ➤ İki adet yarı değerli yeşil akik taşı ajur tekniği ve 5cm örülmüş balıksırtı (zincir) üzerine diktiniz. ➤ Üstüne uzun sürgüyü balıksırtı zincir üzerine yerleştiriniz. ➤ Ajur tekniği ile yapılmış şemsede de kahverengi akik taşı kullanınız. ➤ Üç tane topun altında da küçük kahverengi akik taşları kullanınız.

➤ 46cm örülen balıksırtı (zincir) üzerinde tasarlanan, ajur ile yapılmış şemse tekniği işlemlerini yapınız.	➤ Balıksırtı (zincir) örgüsünü istenilen boyun ölçüsünde olmasına dikkat ediniz.
➤ Kolyenin ucundaki ajur ile yapılan şemse tekniğine kahverengi akik taşı koyunuz. 6cm örülmüş balıksırtı (zincir) üzerine dikiş ve üstüne uzun sürgü yerleştiriniz.	➤ Ajur tekniği ile yapılan şemsenin dikim işlemlerini dikkatli yapınız.

➤ Kolye ucunda kullanılan üç adet topun altına akik taşı kullanınız. Üç boyutta örülen balıksırtı (zincir) üzerine topları dikiş ve üstlerine uzun sürgüleri yerleştiriniz.	➤ Üç adet topun balıksırtı boyutlarını ölçülü yaparak birleştiriniz.
➤ Kolyenin ucundaki yarı değerli yeşil taşı ajur tekniğine geçirin.	➤ Ajur tekniğinin içinden geçebilecek yarı değerli taş kullanınız.
➤ Ajurun iki ucunu iğneyle dikiş. Sonra balıksırtı (zincir) ucuna dikiş. Üzerine uzun sürgüyü yerleştiriniz.	➤ Dikim işlemlerini sağlam yapınız.
➤ Kolye ucunda kullanılan malzemeleri bir araya getirip birleştirmeye hazırlayınız.	➤ Kolye ucundaki bütün teknikleri balıksırtı uçlarından eşitleyerek dikkatlice dikiş.

➤ Kolye ucundaki bütün teknikleri balıksırtı (zincir) uçlarından birleştirerek naylon iplikli iğneyle dikiş.	➤ Dikme işlemini sağlam yapınız.
➤ Balıksırtı (zincir) uçlarını (altı adet) sıkı bir şekilde dikiş.	➤ Dikkatli çalışınız.

➤ Dikilen balıksırtı uçlarının üzerine kısa sürgüyü yerleştiriniz.	➤ Kısa sürgüyü altı adet balıksırtı(zincir)içine alacak boyutta yapınız
➤ Kolyenin zinciri (balıksırtı) üzerinde ajur tekniği ile yapılmış iki şemse dikiş.	➤ Naylon iplik geçirilmiş iğneyi şemsenin ucuna geçiriniz. ➤ İki şemseyi eşit aralıklı olarak balıksırtı üzerine dikiş.

➤ Kolyenin balıksırtı (zincir) arasına (9cm örülen) şemseyi sağlam bir şekilde dikerek birleştiriniz. Üzerine uzun sürgüyü yerleştiriniz.	 ➤ İşlemleri dikkatli yapınız.
➤ Şemsenin diğer ucunu da balıksırtının (46cm örülen)ucuna dikerek üzerine tekrar uzun sürgüyü yerleştiriniz.	 ➤ Uzun sürgüyü doğru yerleştiriniz.
➤ Kolyenin zincirine (balıksırtı) şemselerin ikisini de dikerek işlemleri bitiriniz.	

➤ Balıksırtı (zincir) nın iki ucunu, dikerek birleştiriniz. Üstüne kısa sürgü yerleştiriniz.	➤ Kolyedeki balıksırtı zincirinin uçlarını eşit şekilde birleştirerek dikişiniz. ➤ Naylon iplikle sıkı bir şekilde dikişiniz.
➤ İğneyi kolyenin kısa sürgü yerleştirilmiş ucundan geçirerek, yarı değerli büyük top şeklindeki taştan çıkarınız. Sonra kolyenin balıksırtı ucundaki kısa sürgüden çıkarınız. Kısa sürgüden tekrar geri dönerek dikme işlemine devam ediniz.	➤ Kolyenin ortasına büyük yarı değerli taş dikkatli şekilde dikerek birleştiriniz. ➤ Bu işlemi dört kere tekrar ederek sağlam şekilde dikişiniz.

➤ Kolyenin ucu ile balıksırtı (zincir) nı birleştirerek kolye tasarımını tamamlayınız.	➤ Bütün işlemleri sırasına göre takip ederek bitiriniz.
---	---

Resim 2.2:Altın tel ile yapılmış kolye tasarım

KONTROL LİSTESİ

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Ürün tasarımı için bütün malzemeleri ve teknikleri hazırladınız mı?		
2. 46cm örülen balıksırtı (zincir) üzerinde tasarlanan ajur tekniği ile yapılmış şemse tekniği işlemlerini yaptınız mı?		
3. Kolyenin ucundaki ajur tekniği ile yapılan şemse tekniğine kahverengi akik taşı koyarak, 6cm örülmüş balıksırtı (zincir) üzerine dikerek üstüne uzun sürgü yerleştirdiniz mi?		
4. Kolye ucunda kullanılan üç adet topun altına akik taşı kullanarak, balıksırtı (zincir) üzerine topları dikerek üstlerine uzun sürgüleri yerleştirdiniz mi?		
5. Kolyenin ucundaki yarı değerli yeşil taşı ajur tekniğine geçirdiniz mi?		
6. Ajurun iki ucunu iğneyle dikerek, sonra balıksırtı (zincir) ucuna dikerek üzerine uzun sürgüyü yerleştirdiniz mi?		
7. Kolye ucunda kullanılan malzemeleri bir araya getirip birleştirmeye hazırladınız mı?		
8. Kolye ucundaki bütün teknikleri balıksırtı (zincir) uçlarından birleştirerek naylon iplikli iğneyle diktiniz mi?		
9. Balıksırtı (zincir) uçlarını (altı adet) sıkı bir şekilde diktiniz mi?		
10. Dikilen balıksırtı uçlarının üzerine kısa sürgüyü yerleştirdiniz mi?		
11. Kolyenin zinciri (balıksırtı) üzerinde ajur tekniği ile yapılmış iki şemse diktikten sonra naylon iplik geçirilmiş iğneyi şemsenin ucuna geçirdiniz mi?		

12. Kolyenin balıksırtı (zincir) arasına (9cm örülen) şemseyi sağlam bir şekilde dikerek birleştiriniz. Üzerine uzun sürgüyü yerleştirdiniz mi?		
13. Şemsenin diğer ucunu da balıksırtının (46cm örülen) ucuna dikerek üzerine tekrar uzun sürgüyü yerleştirdiniz mi?		
14. Kolyenin zincirine (balıksırtı) şemselerin ikisini de dikerek işlemleri bitirdiniz mi?		
15. Balıksırtı (zincir) nın iki ucunu, naylon iplikle beraber iğneyle sıkı bir şekilde dikerek üstüne kısa sürgü yerleştirdiniz mi?		
16. İğneyi kolyenin kısa sürgü yerleştirilmiş ucundan geçirerek, yarı değerli büyük top şeklindeki taştan çıkarıp sonra kolyenin balıksırtı ucundaki kısa sürgüden çıkardınız mı?		
17. Bütün işlemleri tamamlayarak kolye tasarımını bitirdiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Uygulama faaliyetlerinde yapmış olduğunuz çalışmaları kontrol listesine göre değerlendiriniz.

Yapmış olduğunuz değerlendirme sonunda eksiğiniz varsa, faaliyete dönerek ilgili konuyu tekrarlayınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyet sonunda kazandığınız bilgileri aşağıdaki soruları cevaplandırarak ölçünüz.

OBJEKTİF TESTLER (ÖLÇME SORULARI)

Aşağıda verilen bilgiler doğru ise (D) yanlış ise (Y) yazınız.

1. () Balıksırtı, sürgü, top, ajur tekniklerini öğrendikten sonra ürün tasarımı yapılabilir.
2. () Ürün tasarımı sadece tespikte yapılır.
3. () Her ürün tasarımında bütün tekniklerin kullanılması gerekir.
4. () Ürün tasarımında önce konuyla ilgili araştırmalar ve incelemeler yapılır.
5. () Birleştirme işlemine başlamadan önce bütün teknikler ve malzemeler hazırlanır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt yaşadığınız sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrar inceleyiniz

Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz diğer faaliyete geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

OBJEKTİF TESTLER- (ÖLÇME SORULARI)

1. Gümüş kazaz örücülüğünde ürün tasarımı nerelerde uygulanır?
 - A) Tespihlerde
 - B) Kolyelerde
 - C) Küpelerde
 - D) Hepsi
2. Ürün tasarımı için nerelerde araştırma yapılır?
 - A) İnternet
 - B) Konuyla ilgili kitaplar
 - C) Yapılmış modeller
 - D) Hepsi
3. Ürün tasarımı kağıda hangi kalemle çizilir?
 - A) Dolmakalemle
 - B) Tükenmez kalemle
 - C) Kurşun kalem ile
 - D) Boya kalemiyle
4. Gümüş kazaz örücülüğü eskiden hangi takıda uygulanırdı?
 - A) Kolye
 - B) Küpe
 - C) Tespih
 - D) Saat
5. Birleştirme işlemlerinde hangi iplik kullanılır?
 - A) 10 numara beyaz makara
 - B) Gümüş iplik
 - C) Naylon iplik
 - D) Hiçbiri
6. Ürün tasarımında süsleme amacıyla hangi malzemeler kullanılır?
 - A) Yarı değerli taşlar
 - B) Çeşitli boncuklar
 - C) Püsküller
 - D) Hepsi

UYGULAMALI TEST

Bu ve daha önceki modüllerden edinmiş olduğunuz bilgi ve beceriler doğrultusunda aşağıdaki araç gereçleri kullanarak, takı tasarımı yapınız ve uygulayınız.

Kullanılan Araç Gereçler

- Gümüş iplik
- İğne
- Tıg
- Bal mumu
- Makas
- Tıg (ucu çelik olmalı)
- Kargaburun pense (yuvarlak uçlu)
- Masa
- Metal levha
- Patiska top veya tahta boncuk

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Çalışma masası hazırlayınız.	➤ Verimli çalışma için temiz ve düzenli olmanın önemini unutmayınız.
➤ Tasarımınızı yapınız.	➤ Takıyı kullanacak kişinin yaşını, giyim tarzını, kullanılacak zamanını, zevkini, kullanılacak mevsimi, göz önünde bulundurunuz. ➤ Düşüncelerinizdeki tasarımı kâğıda aktarınız.
➤ Tasarımınıza uygun araç gerecinizi hazırlayınız.	➤ Gümüş ipliği uzun takıya yetecek kadar sarınız. ➤ Parlatma yapmak için çelik uçlu tıg, dövme yapmak için de şımşır saplı tıg hazırlayınız. ➤ Ekonomik olunuz.
➤ Tasarımda kullanacağınız teknikleri hazırlayınız.	➤ Takının parça sayısına uygun balıksırtı, top, şemse, ajur veya sürgü örünüz. ➤ Kolye için balıksırtını modele uygun örünüz. ➤ Dövme ve parlatma işlemlerini örgüleri zedelemekten yapınız. ➤ Farklı süsleme gereçlerini tasarıma uygun olarak yerinde kullanınız.

➤ Farklı teknikleri birleştiriniz.	➤ Tasarıma sadık kalınız. ➤ Birleştirme işlemlerinin sağlam olmasına ve muntazam görünmesine dikkat ediniz.
➤ Genel kontrol yapınız.	➤ Birleştirme yerlerinde kalan iplik ucu olup olmadığını kontrol ediniz. ➤ Parlatma ve dövme işlemlerinin örgünün her yerinde eşit olup olmadığını kontrol ediniz. ➤ Yardımcı süsleme gereçlerinin örgü ile uyumunu kontrol ediniz.

KONTROL LİSTES

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Modaya ve zevkinize uygun olarak tasarım yaptınız mı?		
2. Araç gerecinizi yeterli miktarda hazırladınız mı?		
3. Tasarıma uygun olarak, kullanılacak teknikleri belirlediniz mi?		
4. Belirlediğiniz teknikleri örerek hazırladınız mı?		
5. Örgülere dövme ve parlatma işlemi uyguladınız mı?		
6. Teknikleri tasarıma uygun olarak birleştirdiniz mi?		
7. Yardımcı süsleme gereçlerini takının uygun yerlerinde kullandınız mı?		
8. Zamanı ve malzemeleri ekonomik kullandınız mı?		
9. Temiz ve düzenli çalıştınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetlerini tekrarlayınız.Cevaplarınızın hepsi “Evet” ise sonraki module geçiniz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1 CEVAP ANAHTARI

1	D
2	Y
3	D
4	Y
5	D

ÖĞRENME FAALİYETİ-2 CEVAP ANAHTARI

1	D
2	Y
3	Y
4	D
5	D

MODÜL DEĞERLENDİRME CEVAP ANAHTARI

1	D
2	D
3	C
4	C
5	C
6	A

KAYNAKÇA

- KAVAL Tülay, **TKTÖ Olgunlaşma Enstitüsü PKSO ve KML Usta Öğretici**, Trabzon, Görüşme.
- BİLGİN Yıldız, **TKTÖ Olgunlaşma Enstitüsü PKSO ve KML Usta Öğretici**, Trabzon, Görüşme.
- DORUK, Serpil, **TKTÖ Olgunlaşma Enstitüsü PKSO ve KML Usta Öğretici**, Trabzon, Görüşme.
- SAKA Tülün, **TKTÖ Olgunlaşma Enstitüsü PKSO ve KML Usta Öğretici**, Trabzon, Görüşme.
- KARSLI Cevher, **TKTÖ Olgunlaşma Enstitüsü PKSO ve KML Resim Öğretmeni, Yayımlanmamış Ders Notları**, Trabzon, Görüşme.
- GÜNDOĞDU Fatma, **TKTÖ Olgunlaşma Enstitüsü PKSO ve KML Nakış Öğretmeni Ders Notları**, Trabzon, 2008.